

MEMÒRIA DEL CURS 2013-2014

Societat Catalana de Farmàcia Clínica

ÍNDEX

1. JUNTA	3
2. SOCIS	4
3. ACTIVITATS FORMATIVES	4
3.1. Casos clínics i sessions monogràfiques	
3.2. Cursos realitzats conjuntament amb el COFB	
3.3. Altres activitats	
4. JORNADES I CONGRESSOS	11
4.1. Vintena Jornada Anual de la SCFC	
4.2. Cinquena trobada de Farmacèutics d'Hospitals de Catalunya SCFC - SEFH	
4.3. Primera Jornada FarmUCI	
5. GRUPS DE TREBALL	18
5.1. Grup de prevenció d'errors de medicació	
5.2. Grup de treball de farmacèutics d'hospital d'atenció farmacèutica a pacients externs	
5.3. Grup de treball d'antídots	
5.4. Grup de treball de farmacèutics d'UCI	
6. BEQUES i PREMIS	26
6.1. Beca Joaquim Bonal	
6.2. Beca per a la realització d'estades d'ampliació de coneixements	
6.3. Beca per a la realització d'un examen "BPS"	
7. RELACIONS INSTITUCIONALS I AMB ALTRES SOCIETATS CIENTÍFIQUES	27
8. WEB I XARXES SOCIALS	29
9. PROJECTES 2015	29

1. JUNTA DE LA SCFC

La composició de la Junta durant el curs 2013-2014 ha estat la següent:

- President Julio Martínez
- Vicepresident Cristina Roure
- Secretari Joan Antoni Schoenenberger
- Tresorer Tomàs Casasin
- Vocal Gladys Bendahan
- Vocal Laura Diego
- Vocal Edurne Fernández de Gamarra
- Vocal Dani Ferrández
- Vocal Ana Juanes
- Vocal David López
- Vocal Marta Massanés
- Vocal Francisco Mateo
- Vocal Elvira Ramió
- Vocal Mariona Roca
- Vocals de residents Guadalupe Ballesteros i Marta Cabré, fins a juny de 2014
Laura Borràs i Gemma Garrido, a partir de juny de 2014

Durant l'any 2014 s'han realitzat deu reunions de Junta:

- 21 de gener. Reunió ordinària. ACMCB
- 18 de febrer. Reunió ordinària. ACMCB
- 18 de març. Reunió ordinària. ACMCB
- 22 d'abril. Reunió ordinària. ACMCB
- 20 de maig. Reunió ordinària. ACMCB
- 9 de juliol. Reunió ordinària. ACMCB
- 16 de setembre. Reunió ordinària. ACMCB
- 21 d'octubre. Reunió ordinària. ACMCB
- 18 de novembre. Reunió ordinària. ACMCB
- 16 de desembre. Reunió extraordinària. ACMCB

A partir de la reunió de setembre s'ha modificat l'hora d'inici de les reunions, començant ara a les 15.30 hores i acabant a les 17 hores, per tal de començar a aquesta hora les sessions de formació continuada.

2. SOCIS

Actualment la SCFC es compon de 254 socis. Durant el 2014 s'han produït 13 altes i 14 baixes, la majoria voluntàries i algun per impagament.

En comparació amb el curs anterior hi ha hagut un descens d'un 5% en el nombre de socis.

3. ACTIVITATS FORMATIVES

3.1. Formació continuada

Va dirigida a farmacèutics de tots els àmbits assistencials, tant de farmàcia hospitalària, com d'atenció primària i d'oficines de farmàcia i està acreditada pel Consell Català de Formació Continuada de les Professions Sanitàries.

“Calendari de sessions de casos clínics i sessions monogràfiques”

Durant el curs 2013-2014, del 17 de setembre 2013 al 20 de maig de 2014, s'han organitzat els següents cursos i sessions:

17-09-2013 | 18:00 - 20:00 | Sala 8

Resultats de l'Estudi d'avaluació de l'impacte clínic i econòmic d'una intervenció orientada a disminuir la medicació potencialment Inadequada en subjectes majors de 70 anys polimedicats (estudi REMEI) realitzat al Consorci Sanitari del Maresme

Inés Gozalo Esteve. *Farmacèutica especialista, Hospital Sant Rafael, Barcelona*

15-10-2013 | 18:00 - 20:00 | Sala 8

Sessió Casos Clínics

Laura Villamarin Vallejo. *Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Barcelona*

Judit Aliberas Moragas. *Hospital de la Santa Creu i Sant Pau*

Daniel Echevarría Esnal. *Hospital del Mar-Parc de Salut Mar, Barcelona*

Belén López García. *Hospital del Mar-Parc de Salut Mar, Barcelona*

19-11-2013 | 18:00 - 20:00 | Sala 8

Sessió Casos Clínics

Guadalupe Ballesteros Cabanas. *Hospital Universitari Sagrat Cor, Barcelona*

Núria Pi Sala. *Hospital Universitari Sagrat Cor, Barcelona*

Marta Cabré Serres. *Corporació Sanitària Parc Taulí-Institut Universitari, Sabadell*

Laia Raich Montiu. *Corporació Sanitària Parc Taulí-Institut Universitari UAB, Sabadell*

17-12-2013 | 18:00 - 20:00 | Sala 8

Sessió Casos Clínics

Neus Pagès Puigdemont. *Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Barcelona*

Núria Solé Fabra. *Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Barcelona*

Pablo March López. *Hospital Universitari mútua de Terrassa, Terrassa*

Eduard Clot Silla. *Hospital Universitari de Terrassa, Terrassa*

21-01-2014 | 18:00 - 20:00 | Sala 8

Actualització en farmacocinètica

Dolors Soy Muner. *Hospital Clínic, Barcelona*

Eurne Fernandez de Gamarra Martínez. *Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Barcelona*

19-02-2014 | 18:00 - 20:00 | Sala 2

Sessió Casos Clínics

Marta Florit Sureda. *Hospital del Mar-Parc de Salut Mar, Barcelona*

Alexandra Retamero Delgado. *Hospital del Mar-Parc Salut Mar, Barcelona*

Carla Bastida Fernández. *Hospital clínic, Barcelona*

Patricia Amorós Reboredo. *Hospital Clínic, Barcelona*

8-03-2014 | 18:00 - 20:00 | Sala 8

Perles Clíniques

Residents de Farmàcia Hospitalària de 3er i/o 4t any

22-04-2014 | 18:00 - 20:00 | Sala 3

Resultats i Experiències de la beca:

Per a la realització d'una estada d'ampliació de coneixements a l'estranger

Maite Bosch Peligero. *Hospital Universitari Germans Trias i Pujol, Badalona*

Per la realització del màster en malalties infeccioses de l'Hospital del Mar

Mireia Fuster Barrera. *Hospital Consorci Sanitari de Terrassa, Terrassa*

20-05-2014 | 18:00 - 20:00 | Sala 8

Xarxa d'antídots- Grup de treball d'antídots de la Societat Catalana de Farmàcia Clínica

Eduarne Fernandez de Gamarra Martínez. *Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Barcelona*

3.2. Cursos realitzats conjuntament amb el COFB

La SCFC conjuntament amb el COFB ofereixen una sèrie de cursos i sessions, dirigits a farmacèutics i a tècnics en farmàcia, que s'imparteixen a la seu del COFB.

Atenció farmacèutica en nutrició artificial. Nivell avançat

DATES: 20, 23, 28 i 30 de gener del 2014

HORARI: de 17:30 a 20 hores

Conceptes bàsics del model EFQM i de l'acreditació de centres sanitaris de Catalunya

DATES: 28 i 29 de maig del 2014

HORARI: de 9:30 a 13:00 hores

Avaluació econòmica de medicaments

DATES I HORARI: 27 de novembre del 2013, de 17:00 a 20:00 hores.

Atenció farmacèutica als pacients amb insuficiència cardíaca aguda

DATES: 7 i 8 d'abril del 2014

HORARI: 17:00 a 19:30 hores

Optimització dels recursos farmacèutics en el tractament de la psoriasis

DATES 17 d'octubre del 2013

HORARI De 17 a 21:00 hores

Noves aproximacions en l'optimització del tractament de la infecció per virus de l'Hepatitis C

DATES 7 de novembre del 2013

HORARI De 17 a 21 hores

Avenços en el tractament de la infecció per VIH

DATES 12 de desembre del 2013

HORARI De 17 a 21 hores

3.3. Altres activitats formatives:

La SCFC ha participat o ha avalat altres activitats formatives com són:

“Curs bàsic de Farmacoeconomia”

17-02-2014 | 16:00 - 20:00 | Sala 3

- Avaluació econòmica de medicaments: aplicacions pràctiques en l'àmbit hospitalari
- L'avaluació econòmica en l'àmbit hospitalari: una visió comparada
- Modelització de models de Markov
- Models d'impacte pressupostari

18-02-2014 | 16:00 - 20:00 | Sala 3

- Eines per a la realització d'estudis d'avaluació econòmica i d'impacte pressupostari
- Bases de dades (BD) d'estudis d'avaluació econòmica
- BD d'estudis de qüestionaris de resultats en salut i descripció dels principals
- Qüestionaris utilitzats en l'avaluació econòmica
- BD de costos i d'utilització de recursos
- Documents de consens metodològic

03-03-2014 | 16:00 - 20:00 | Sala 1

- La realització d'un estudi d'avaluació econòmica o d'impacte pressupostari a l'hospital
- Elaboració d'un model d'avaluació econòmica: aspectes a tenir en compte

- L'adaptació d'un model d'avaluació econòmica al nostre entorn
- Realització d'un model d'avaluació econòmica ex novo des de l'hospital

04-03-2014 | 16:00 - 20:00 | Sala 3

- La revisió dels estudis d'avaluació econòmica: taller de lectura crítica
- Com interpretar els estudis d'avaluació econòmica i d'impacte pressupostari
- Qüestionari de qualitat per a l'avaluació d'estudis d'avaluació econòmica
- Lectura crítica de dos articles proposats

“Costos reals de les teràpies biològiques en reumatologia”

Dijous, 13 de març de 2014, a l'Acadèmia

18:00 - 18:10 Benvinguda

Julio Martínez . Hospital Universitari de la Vall d'Hebron

18:10 - 18:50 Cost-Efectivitat de la teràpia biològica segons pràctica clínica habitual

Vicente Escudero. Hospital Gregorio Marañón

18:50 - 19:00 Discussió

19:00 - 19:20 Cafè

19:20 - 19:50 Costos de la teràpia biològica segons pràctica clínica habitual

Belén Menchén. Hospital Universitario Puerta de Hierro

19:50 - 20:00 Debat

Diferents metodologies utilitzades. Cap on ens porten aquestes dades? Quina utilitat podem obtenir? Podem prendre decisions en base a aquestes?

Jornada "Nous Anticoagulants Orals"

Dimarts, 6 de maig de 2014 | 16:00 | COFB

16:00-16:40 Perspectiva de la Farmàcia Hospitalària. Eficàcia i seguretat dels nous ACOs

Marta Duero Agradós. *Servei de Farmàcia de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron. Barcelona*

16:40-17:20 Perspectiva del cardiòleg: nous ACOs en prevenció primària de l'ictus en fibril·lació auricular

Indicació de nous ACOs en fibril·lació auricular. Què diuen les guies? Aportacions dels nous ACOs

Ignacio Ferreria González. *Servei de cardiologia de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron, Barcelona*

17:20-18:00 Perspectiva del traumatòleg: nous ACOs en prevenció de la malaltia tromboembòlica

Aportacions dels nous ACOs front a heparina

Xavier Granero Xiberta. *Servei de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia de l'Hospital Can Ruti. Badalona*

18:00-18:20 Cafè

18:20-19:00 Perspectiva de l'hematòleg: què aporten els nous ACOs?

Pere Domènech Santasusana. *Unitat de Trombosi i Hemostàsia de Bellvitge, Hospital Universitari*

19:00-20:00 Discussió de casos clínics

Pilar Lalueza Broto. *Servei de Farmàcia de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron. Barcelona*

Daniel Serrano Barrena. *Servei de Farmàcia de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Barcelona*

20:00-20:30 Farmacoeconomia

Consideracions econòmiques de la fibril·lació auricular i els nous ACOs

Cristina Canal Fontcuberta. *HEOR Specialist Bristol-Myers Squibb*

20:30-22:00 Aperitiu-Sopar

Farmacogenètica: implicació en el diagnòstic, selecció de tractaments i seguiment de pacients

4 de novembre, Col·legi Oficial de Farmacèutics de Barcelona

17:00-18:00 La farmacogenètica i l'oncologia clínica.

Montserrat Baiget

18:00-19:00 Biomarcadors i teràpies personalitzades en oncologia.

Alicia Garcia

19:00-20:00 Casos clínics: Experiències en seguiment de pacients tractats amb antineoplàstics orals.

David Conde

23a Jornada dels Serveis de Farmàcia dels Hospitals Comarcals de Catalunya

“Decisions clíniques i mesures d’eficiència.”

6 de novembre de 2013 - Igualada

La SCFC dona el seu reconeixement d’interès científic a aquesta activitat.

4. JORNADES

4.1. 20a Jornada Anual de la SCFC

“Més no sempre és millor”

L'Acadèmia, 17 de Juny de 2014

8:30 - 9:00 Recepció i lliurament de la documentació

9:00 - 9:30 Inauguració oficial

9:30 - 10:30 Conferència *“Too much medicine for the well and not enough for the sick”*

Margaret McCartney. *General Practitioner, Fulton St. Medical Centre. Glasgow. Autora del llibre*

10:30 - 11:00 Descans - Cafè

11:00 - 12:30

Taula rodona I: Sobrediagnòstic i sobretractament

Moderador/a: Cristina Roure Nuez. *Directora de Farmàcia del Consorci Sanitari de Terrassa, Terrassa*

“Veracitat en la publicitat de medicaments”

Iñigo Aizpurua Imaz. *Farmacèutic responsable del Centre Basc d'Informació de Medicaments (CEVIME)*

“Pràctiques clíniques de poc valor: oportunitats, reptes i barreres”

Josep Maria Argimon i Pallàs. *Director de l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya (AQuAS)*

“Aspectes ètics de la desprescripció”

Begoña Roman Maestre. *Especialista en ètica aplicada. Presidenta del Comitè d'Ètica de Serveis Socials de Catalunya*

12:30 - 14:00

Taula rodona II: Desprescripció

Moderador/a: Joan Antoni Schoenenberger Arnaiz. *Cap de Servei de farmàcia de l'Hospital Universitari Arnau de Vilanova, Lleida*

“Adequació terapèutica en oncologia: reptes i limitacions”

Xavier Bonfill Cosp. *Director del Servei d'Epidemiologia Clínica i Salut Pública de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Director de la Red Cochrane iberoamericana*

“Efectivitat del tractament de l'osteoporosi”

Juan Erviti López. *Cap de la Secció d'Informació i Assessoria del Medicament, Servicio Navarro de Salud. Secretari de la International Society of Drugs Bulletins (ISDB)*

“És possible la retirada de benzodiazepines?”

Caterina Vicens Caldentey . *Metge del Centre de salut Son Serra - La Vileta, Palma de Mallorca, Ib-salut. Membre del Grup de Utilització de Fàrmacs de la SEMFyC*

14:00 - 14:15 Acte commemoratiu "20è aniversari de la SCFC"

14:15 - 15:15 Dinar de treball

16:45 - 17:15 Conclusions i Cloenda

Eduarne Fernández de Gamarra. *Farmacèutica adjunta de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Barcelona*

15:15 - 16:45

Taller 1. Revisió de la medicació crònica

Amelia Troncoso Mariño. *Farmacèutica. Unitat de Coordinació i Estratègia del Medicament, Institut Català de la Salut*

Noemí Villén Romero. *Farmacèutica. Àmbit d'Atenció Primària Barcelona Ciutat, Institut Català de la Salut*

Taller 2. Revisió de la medicació crònica en pacients crònics complexos

Blanca Mañé Velilla. *Coordinadora mèdica del Cap Can Rull, Corporació Sanitària Parc Taulí, Sabadell*

Mónica Gómez Valent. *Farmacèutica adjunta de l'Hospital Parc Taulí, Corporació Sanitària Parc Taulí, Sabadell*

Gemma Canals Calbet. *D.I. Cap Can Rull, Corporació Sanitària Parc Taulí. Sabadell*

Taller 3. Anàlisi crític de la publicitat de medicaments.

Iñigo Aizpurua Imaz. *Farmacèutic responsable del Centre Basc d'Informació de medicaments (CEVIME)*

Maite Santamarta Lozano. *Farmacèutica de la Fundació Basca d'Innovació i Investigació Sanitàries (BIOEF)*

4.2. 5a trobada de Farmacèutics d'Hospital de Catalunya SCFC–SEFH

Castelldefels, 16 i 17 de maig de 2014

Divendres 16 de maig

17:00 - 18:00 Recollida de documentació i benvinguda

18:00 - 18:30 Resum d'activitats SEFH

18:30 - 19:00 Resum d'activitats SCFC

19:00 - 20:00 Torn de preguntes i discussió

21:00 - 22:00 Sopar

Dissabte 17 de maig

09:00-11:00 Taula 1: Tenim tot el que necessitem? Desproveïment de fàrmacs

Moderador/a: Edurne Fernández de Gamarra Martínez

“Perspectiva de la Farmàcia d'Hospital”

Laura Villmarín Vallejo. *CIM. Servei de Farmàcia Hospital de Sant Pau, Barcelona*

“Perspectiva de la Indústria Farmacèutica”

Paco Sánchez Marful. *Responsable d'Atenció al Client a Boehringer Ingelheim*

“Perspectiva de l'Administració”

Salvador Cassany Pou. Cap de Servei de Control Farmacèutic i Productes Sanitaris del Departament de Salut

11:00 - 11:30 Cafè

11:30 - 13:30 Taula 2: Noves perspectives en la Farmàcia Oncològica. Tractaments individualitzats amb inhibidors de la tirosin quinasa

Moderador/a: Julio Martínez Cutillas. President de la Societat Catalana de Farmàcia Clínica

“Panorama d'ITKs i cas clínic”

Estela Moreno Martínez. Servei de Farmàcia de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau

Clara Lezcano Rubio. Institut Català Oncologia - Hospital Universitari Germans Trias i Pujol, Badalona

“Tractaments individualitzats en Oncologia”

Álvaro Taus García. Servei de Oncologia Hospital del Mar, Barcelona

“Seguiment de pacients tractats amb ITKs”

David Conde Estévez. Servei de Farmàcia de l'Hospital del Mar, Barcelona

13:30 - 14:00 Conclusions i cloenda

14:00 - 15:00 Aperitiu - dinar

4.3. Primera Jornada FarmUCI

Dimecres, 29 d'octubre de 2014, Acadèmia

10:00 - 10:15 Benvinguda

10:15 - 10:30 Grup FarmUCI: Presentació i Objectius

Dolors Soy. *Hospital Clínic, Barcelona*

10:30 - 11:00 L'experiència FarmUCI als EEUU

11:00 - 11:15 Cafè

11:15 - 12:15 Experiència actual del Farmacèutic en les unitats de pacients crítics

Moderadora: Edurne Fernández de Gamarra. *Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Barcelona*

Dr. Nicolas. *Cap de Secció AVI Hospital Clínic de Barcelona*

Dr. Yébenes. *Cap de Servei d'UCI Hospital de Mataró*

12:15 - 13:30 Taller I: Sedoanalgesia en el pacient crític

Dr. Morán. *Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Barcelona*

Dra. Bastida Fernández. *Hospital Clínic de Barcelona*

Dra. Molina Nadal. *Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Barcelona*

13:30 - 14:30 Dinar

14:30 - 15:45 Taller II: Hemodinàmia en el pacient crític

Dr. Gruartmoner de Vera. *Departament de Medicina Intensiva Hospital de Sabadell.*

Corporació Sanitària Parc Taulí. Universitat Autònoma de Barcelona

15:45 - 17:00 Taller III: Infeccions en el pacient crític

Dr. Ballús Noguera. *Servei de Medicina Intensiva - Hospital Universitari de Bellvitge*

17:00 - 17:15 Conclusions

5. GRUPS DE TREBALL

5.1. Grup de prevenció d'errors de medicació

El grup està constituït per farmacèutics que treballen en diferents àmbits:

- Marta Massanés. Societat Catalana de Farmàcia Clínica
- Tomàs Casasín. Hospital de Viladecans
- Carmen Lacasa. Hospital de Barcelona

Tot seguit es presenta un resum de les dades recollides i de les activitats realitzades des del Programa durant l'any 2014:

- De l'1 de gener al 31 de desembre de 2014 s'han registrat un total de 1423 notificacions d'errors de medicació.
- El 63,7% dels errors no han arribat al pacient, mentre que els que ho han fet, el 5,5% ha causat lesió.
- Segons el lloc on s'ha originat la notificació, el 59% de les notificacions provenen de l'àmbit hospitalari, el 28% de l'oficina de farmàcia i ja amb menor proporció, amb un 7% de les residències geriàtriques, amb un 3% dels centres d'atenció primària i del domicili del pacient cadascun.
- Segons la persona que notifica l'error, el 34% són del personal d'infermeria, el 30% dels farmacèutics, el 24% de tècnics i auxiliars, el 7% dels estudiants de farmàcia i el 5% dels metges.
- Segons la causa/es que originen l'error:
  - 25% en l'administració del medicament.
  - 24% causes diverses com: manca d'informació (del medicament, del pacient o del procés), incompliment del pacient, etc.
  - 18 % durant la prescripció (incompleta, incorrecta o verbal).
  - 10% de sistema.
  - 8% per la forma farmacèutica del medicament (similitud d'envasos, de noms o etiquetatge incomplet o equívoc).
  - 8% en la dispensació del medicament.
  - 2% per una verificació de la prescripció incorrecta.

- Els grups terapèutics que s'han vist implicats més sovint en les notificacions rebudes durant l'any 2013 han estat els següents:
  - B01 – Anticoagulants i antiagregants plaquetaris (13,2%): acenocumarol, heparines de baix pes molecular
  - N05 – Psicolèptics (8,6%): benzodiazepines
  - J01 – Antibiòtics sistèmics (8,1%): amoxicil·lina
  - A10 – Antidiabètics (6,6%): insulines
  - N02 – Analgèsics (6,2%): paracetamol, metamizol
  - L01 – Agents antineoplàstics (5,3%): metotrexat, fluorouracil
  - C01 – Teràpia cardíaca (4%): digoxina
  - A02 – Antiàcids, antiflatulents i antiulcerosos (3,9%): omeprazol, ranitidinaAquests 8 grups concentren més de la meitat de les notificacions rebudes (56%).
- Actualment hi ha 120 centres donats d'alta. Malgrat l'elevat nombre de centres adscrits, el 98% de les notificacions rebudes durant el 2014 han estat realitzades només per 10 d'ells.
- S'han enviat 15 cartes a la indústria farmacèutica sol·licitant canvis o modificacions en els envasos, noms o etiquetatges d'alguns medicaments que s'havien vist implicats en errors de medicació com a conseqüència de la forma farmacèutica d'aquests:

Adrenalina® Level 1mg/ml solució injectable xeringa precarregada.

Problema: quan s'administra a través del microclau la xeringa s'obtura i impedeix la sortida del medicament.

Tipus d'error: administració incorrecta.

Barilux® 50 mg/ml i Barilux® 830 mg/ml suspensió oral i rectal d'Iberoinvesa Pharma S.L.

Problema: els envasos i etiquetes de les dues concentracions són pràcticament idèntics.

Tipus d'error: medicament incorrecte.

Claritromicina® i Ciprofloxacino® Cinfa comprimits.

Problema: presentacions molt similars.

Tipus d'error: medicament incorrecte.

Diclofenaco® Llorens 75 mg ampolles 3 ml i Metamizol® Normon 2 g ampolles 5 ml.

Problema: presentacions molt similars.

Tipus d'error: medicament incorrecte.

Clorhidrato Dopamina ampolles 200 mg/5 ml de Grifols.

Problema: el vidre no és opac tal com indica la fitxa tècnica i cal protegir les ampolles de la llum.

Tipus d'error: medicament alterat.

Floseal® Hemostatic Matrix 5 ml (trombina humana-gelatina) de BAXTER, S.L.

Problema: està registrat com a producte sanitari mentre que hi ha altres productes que també contenen fibrina i estan registrats com a medicaments: TachoSil® esponja medicamentosa (Fibrinógeno humano-Trombina humana) i Tissucol® Duo 5 ml sistema adhesiu de fibrina (fibrina-trombina-otros)

Tipus d'error: genera confusió en l'administració.

Clorur sòdic 0,3%- Glucosa 3,3% Viaflo® 1000 ml i Viaflex® injecció Glucosa 10% 1000 ml de BAXTER, S.L.

Problema: presentacions molt similars.

Tipus d'error: medicament incorrecte.

Hidroferol® ampolles bevibles de Faes Farma.

Problema: risc en la manipulació de les ampolles a l'hora d'obrir-les.

Tipus d'error: envàs poc adequat per a la seva utilització de forma segura.

Levotiroxina® Sanofi 500 micrograms pols i dissolvent per a solució injectable.

Problema: Actualment, la única presentació de levotiroxina intravenosa comercialitzada a Espanya és la de 500 micrograms i cal manipular-la per tal d'adequar la dosi a les necessitats del pacient.

Tipus d'error: errors en l'ajust de la dosi, dosi incorrecta.

Bicarbonat 8,4% ampolles 10 ml (1M) B Braun, Lidocaïna 2% ampolles 10 ml Normon i Inibisacain 0,5% - 1/200.000 ampolles 10 ml.

Problema: presentacions molt similars.

Tipus d'error: medicament incorrecte.

Noradrenalina® Combino Pharm 8 mg/4 ml.

Problema: el vidre no és opac tal com indica la fitxa tècnica i cal protegir les ampolles de la llum.

Tipus d'error: medicament alterat.

Resincalcio® sobres Rubió i Movicol® sobres Norgine.

Problema: presentacions molt similars.

Tipus d'error: medicament incorrecte.

ALGOPEDOL® 24% (sacarosa) EPMC PHARMA (comercialitzat a Espanya per Bemascé Tècnica).

Problemes:

- La tinta d'impressió utilitzada per a la serigrafia del lot i la data de caducitat es borra amb molta facilitat.

- La reduïda mida de lletra que indica la via d'administració oral.

Tipus d'error: administració incorrecta.

Vacunes Vaxigrip®, Pneumo 23®, Diftavax®, Pentavac® i Varivax® de Sanofi Pasteur–MSD.

Problema: presentacions molt similars.

Tipus d'error: medicament incorrecte.

Versatis® 5% pegats de lidocaïna de GRÜNENTHAL PHARMA.

Problema: Presentació amb cinc unitats en un mateix envàs que obliga als hospitals a reenvasar-los en bosses unitàries, amb una caducitat de 14 dies.

Tipus d'error: dispensació, administració incorrectes.

- El Programa continua col·laborant amb l'Institut Català de Farmacologia (ICF) aportant les notificacions d'errors que han causat lesió al pacient i l'ICF notifica al Programa les reaccions adverses originades per errors de medicació. Totes els EM notificats a l'ICF corresponen a lesions temporals en que els pacients s'han acabat recuperant.
- S'ha participat en la 8a edició del Projecte de formació a l'Atenció Primària "La pràctica clínica diària i l'ús racional dels fàrmacs", que organitza la Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària i el Departament de Salut. S'han impartit un total de 8 sessions en diferents centres d'atenció primària de Catalunya:
  - **CAP La Seu d'Urgell**
Població: La Seu d'Urgell (Lleida)
Data: 28 d'abril de 2014
  - **CAP Florida Sud**
Població: L'Hospitalet de Llobregat (Barcelona)
Data: 14 de maig de 2014
  - **CAP Vilanova del Camí**
Població: Vilanova del Camí (Barcelona)
Data: 20 de maig de 2014
  - **CAP Regió Sanitària de Barcelona**
Població: Barcelona
Data 20 de maig de 2014
  - **CAP Salou**
Població: Salou (Tarragona)
Data: 2 de juny de 2014
  - **CAP Camps Blancs**
Població: Sant Boi de Llobregat (Barcelona)
Data: 2 d'octubre de 2014

- **CAP Roses**
Població: Roses (Girona)
Data: 15 d'octubre de 2014

  - **CAP Pinetons**
Població: Ripollet (Barcelona)
Data: pendent de confirmar
-
- S'han publicat quatre butlletins durant el 2014. Els temes són els següents:

Vol 12 - núm. 1: **Resum de la memòria d'activitats del Programa de Prevenció d'Errors de Medicació – 2013.**

Vol 12 - núm.2: **Bioequivalència de medicaments genèrics parenterals de 5-Fluorouracil.**
Azucena Aldaz, Amaia Egües y Laura Zufía. Clínica Universidad de Navarra
Risc d'exposició accidental en persones no usuàries dels pegats de fentanil.

Vol 12 - núm. 3: **Ús segur dels medicaments en els serveis urgències.**
Milagros García-Peláez. Grup RedFastER. Farmacèutica adjunta de l'Hospital de Sabadell. Corporació Sanitària Parc Taulí de Sabadell
Ana Juanes Borrego. Grup RedFastER. Farmacèutica adjunta de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Barcelona

Vol 12 - núm. 4: **Sistema de traçabilitat en l'administració de citotòxics.**
M. Queralt Gorgas Torner, M. Carmen Frías López i Víctor de Pedro Ambrosio. Servei de Farmàcia. Corporació Sanitària Parc Taulí de Sabadell.
Josefa Ramírez Vaca i Mercè Mesalles Sin. Unitat d'Infermeria. Hospital de Dia d'Oncohematologia. Corporació Sanitària Parc Taulí de Sabadell.

5.2. Grup de treball de farmacèutics d'hospital d'atenció farmacèutica a pacients externs

Membres del grup:

Angie Parada, Anna Murgadella, Albert Planas, Anna Vila, Maite Martin, Montse Massip, Raquel Merino, Eva Martínez, Maria Jose Fraile, Mar Pineda, Sònia Luque, Núria Rudi, Magdala Perpinyà, Cristina Latre, Cristina Pérez, Azhara Sánchez, Glòria Cardona, Maria Lòpez, Manuela González, Anna Raya, Daniel Ferràndez.

Objectius:

L'objectiu principal del grup consisteix en l'elaboració, estandardització de documents consens i protocols de treball per a tots els grups de fàrmacs inclosos dins la MHDA que ens permetin homogeneïtzar l'activitat en l'àmbit de l'atenció farmacèutica a pacients externs, i establir-ne les bases.

Reunions realitzades: 4 reunions presencials al COFB (11/02/2014, 18/03/2014, 27/05/2014 i 30/09/2014); la resta de l'activitat s'ha fet a distància.

Tasques realitzades:

- Enquesta de situació de les unitats d'atenció farmacèutica dels diferents hospitals de Catalunya 2014.
- Finalització del protocol de funcionament de la unitat d'atenció farmacèutica a pacients externs 2014. Es penja el document definitiu al web de la SCFC.
- Elaboració de 50 tríptics d'informació al pacient dels diferents medicaments MHDA dispensats des de les unitats de farmàcia ambulatoria.

Projectes 2015:

- Actualment estan pendents de l'edició dels tríptics d'informació al pacient dels diferents medicaments MDHA. Queda decidir vies de finançament.
- A finals de gener, principis de febrer es realitzarà la primera reunió de 2015 per planificar noves tasques/estudis.

5.3. Grup de treball d'antídots

Es tracta d'un grup de treball multidisciplinari integrat per farmacèutics i metges experts en el maneig del pacient intoxicat adult i pediàtric. Hi ha representació de diferents nivells assistencials hospitalaris: hospitals generals bàsics, hospitals de referència a nivell de província i hospitals d'alta tecnologia.

Composició del grup:

- Raquel Aguilar. Adjunta Servei de Farmàcia, Hospital Dr. Josep Trueta de Girona
- Antoni Broto. Adjunt Servei de Farmàcia del Consorci Sanitari de Terrassa
- Edurne Fernández de Gamarra. Adjunta Servei de Farmàcia de l'Hospital Sta. Creu i St. Pau de Barcelona
- Milagros García. Adjunta Servei de Farmàcia de la Corporació Sanitària Parc Taulí de Sabadell
- Ana María Juanes. Adjunta Servei de Farmàcia de l'Hospital Sta. Creu i St. Pau de Barcelona
- Lúdia Martínez. Adjunta Servei d'Urgències de l'Hospital St. Joan de Déu de Barcelona
- Santiago Nogué. Cap de secció Toxicologia Clínica de l'Hospital Clínic de Barcelona

Objectius:

Consensuar la relació d'antídots que formarà part de la "xarxa d'antídots" (xarxa entre serveis de farmàcia hospitalaris que facilités la comunicació, informació i ràpida disponibilitat dels mateixos en cas de necessitat), així com, les dotacions mínimes de cada antídote en funció de factors diversos, com ara, el nivell de complexitat de l'hospital, la incidència d'una determinada intoxicació o la ubicació geogràfica. Per altra banda, ha de dissenyar un medi de comunicació que serveixi de connexió entre els diferents hospitals i establir els procediments d'actuació (derivació del pacient/préstec del fàrmac).

Tasques realitzades:

- Reunions trimestrals, més dues o tres reunions extraordinàries per al desenvolupament de la "xarxa" i el web.
- Revisió de la guia d'antídots.
- Realització d'una sessió formativa a la SCFC el maig de 2014.

- Desenvolupament de l'aplicatiu informàtic "xarxaantidots.org".
- Presentació de la Xarxa en una sessió al GITAB i al SOCMUETOX.

Projectes 2015:

- Completar el desenvolupament de la Xarxa i posada en marxa.
- Fer-ne difusió, realitzar formació .
- Publicació d'un article.

5.4. Grup de treball de farmacèutics d'UCI

Els coordinadors d'aquest grup són:

- Dolors Soy. Servei de Farmàcia, Hospital Clínic de Barcelona
- Sara Cobo. Servei de Farmàcia, Hospital de Bellvitge
- Lluís Campins. Servei de Farmàcia, Consorci Sanitari del Maresme
- Edurne Fernández de Gamarra. Servei de Farmàcia, Hospital Sta. Creu i St. Pau de Barcelona
- Milagros García. Adjunta Servei de Farmàcia de la Corporació Sanitària Parc Taulí de Sabadell
- Pilar Lazueza. Adjunta Servei de Farmàcia de l'Hospital de la Vall d'Hebron.

Objectius:

Assistencials:

- a. Establir un cos de treball diari del farmacèutic clínic en una UCI, tenint en compte diferents escenaris d'activitat assistencial.
- b. Compartir informació rellevant referent a l'atenció farmacèutica en malalts crítics: guies clíniques, recomanacions, publicacions, etc.
- c. Establir criteris de formació continuada pels professionals farmacèutics implicats en l'atenció farmacèutica a malalts crítics: sessions, cursos, jornades, etc.

Docents

Recerca

En una primera etapa, el grup es centrarà en els objectius assistencials i docents, i en un futur, s'establiran els objectius de recerca entre tots els components del grup.

Tasques realitzades:

- Reunions bimensuals, més dues reunions extraordinàries per a l'organització de la jornada.
- Redacció del document - guia sobre activitats del farmacèutic en UCI.
- Realització de la Primera Jornada FarmUCI.

Projectes 2015:

- Completar el document.
- Segona Jornada FarmUCI.
- Participació a Twitterapèutica.
- Elaborar una guia de rotació a UCI.

6. PREMIS I BEQUES

6.1. Beca Joaquim Bonal (bianual, 2013-2015)

- Finalitat: finançar projecte d'avaluació de resultats en el desenvolupament de la Farmàcia Clínica d'aplicació en qualsevol àmbit assistencial.
- Dirigida a: farmacèutics de tots els àmbits
- Dotació: 21.000 €
- Durada realització: màxim 24 mesos des de la concessió
- Projecte guanyador: **“Validació clínica d'una metodologia estandarditzada per a la revisió de la medicació i *deprescribing* en pacients crònics complexos polimedicats.”** Investigador principal: Cristina Roure Nuez, Consorci Sanitari de Terrassa

6.2. Beca per a la realització d'estades d'ampliació de coneixements (bianual, 2014-2016)

- Finalitat: fomentar l'ampliació de coneixements per a la implantació de nous programes o activitats als centres
- Dirigida a: farmacèutics de tots els àmbits
- Dotació: 3.000 €.
- Durada estada: mínim 1 mes
- Guanyador: Pau Pau Riera i Armengol, Hospital de la Santa Creu i Sant Pau

6.3. Beca per a la realització d'un examen de certificació del Board of Pharmacy Specialities «BPS» (anual, 2014)

- 1a edició
- Dirigida a: farmacèutics de tots els àmbits
- Dotació: la beca cobrirà els tràmits d'inscripció per a realitzar la prova, incloent les traduccions dels títols i certificats. L'import final de la beca representa 1.373,35 €.
- Guanyador: Melisa Barrantes González, Hospital Mare de Déu de la Mercè, Barcelona

7. RELACIONS INSTITUCIONALS I AMB ALTRES SOCIETATS CIENTÍFIQUES

Representació en diverses comissions i grups de treball del Departament de Salut:

- Participació en la **Comissió d'Informació Terapèutica** del Departament de Salut. La Junta va delegar en Laura Diego del Centre d'Informació del Medicament.
- Participació en la **Comissió Assessora sobre Publicitat de Productes Sanitaris** del Departament de Salut. La Junta va delegar a Teresa Arranz, Servei de Farmàcia de l'Hospital Comarcal de Vilafranca.
- Participació en el **Consell Català de Formació Continuada**. La Junta va delegar a Tomàs Casasín del Servei de Farmàcia de l'Hospital de Viladecans.
- Participació en el **Grup de treball de Medicació Hospitalària de Dispensació Ambulatoria** (MHDA) del CatSalut. La Junta va delegar Carles Codina, Servei de Farmàcia de l'Hospital Clínic de Barcelona.
- Participació en el **Consell Assessor sobre Infeccions Nosocomials a Catalunya** del Departament de Salut. La Junta va delegar a Maria Queralt Gorgas del Servei de Farmàcia del Consorci Sanitari Parc Taulí de Sabadell.

Convenis establerts amb l'Administració i altres col·lectius de professionals sanitaris:

- **Conveni Errors de Medicació**, entre el Departament de Salut i la Societat Catalana de Farmàcia Clínica.
Objectiu: Establir un conveni de col·laboració per a l'execució del Programa de Prevenció d'Errors de Medicació, mitjançant la notificació efectuada pels professionals sanitaris dels errors de medicació detectats en l'àmbit de Catalunya.
- **Conveni de col·laboració entre la Fundació Pharmaceutical Care Espanya i la Societat Catalana de Farmàcia Clínica**.
Objectiu: Col·laboració en projectes de recerca d'interès comú a les dues entitats i especialment en el projecte sobre errors de medicació.
- **Conveni de col·laboració amb la vocalia d'hospitals del Col·legi Oficial de Farmacèutics de Barcelona**.
Objectiu: Portar a terme, de forma conjunta, un programa de formació continuada per als professionals farmacèutics.

- **Conveni de col·laboració amb IMS Health**

Objectiu: Disposar de dades de consum de medicaments als hospitals.

Posicionaments conjunts amb altres societats científiques en el marc de l'Acadèmia:

- **Posicionament conjunt entre les Societats Catalanes de Dret Sanitari i de Farmàcia Clínica en contra del copagament hospitalari.**

Novembre de 2013

- **Posicionament conjunt entre diverses societats científiques impulsat per la SC de Psiquiatria i Salut Mental i la SC de Farmàcia Clínica, sobre el desproveïment de fàrmacs a Catalunya.**

Desembre 2014

8. WEB I XARXES SOCIALS

La web de la societat ha servit per donar informació de les activitats realitzades, en curs o programades. En ella, tothom té a l'abast les presentacions corresponents a les sessions realitzades.

Des de la Jornada Anual del 17 de juny de 2014, es va crear un compte de twitter a través del qual, en un principi es va utilitzar per donar a conèixer i comentar les ponències de la Jornada, i s'ha mantingut amb l'objectiu de compartir amb els seguidors aquella informació que els pugui ser d'interès, així com mantenir-los informats de les activitats que realitzi la societat, convocatòries de beques, etc.

[@scfarmclin](https://twitter.com/scfarmclin)

9. PROJECTES 2015

Es defineixen quatre línies de treball, a part de l'organització de la Jornada anual de la Societat. Aquestes línies seran liderades per un o dos membres de la Junta i hauran de reportar periòdicament a la resta de membres de la Junta les activitats realitzades i complides.

Les línies es descriuen a continuació:

1. Docència: a residents, a tècnics i a altres professionals sanitaris, a través de jornades, sessions i altres activitats formatives.
2. Investigació: a través de la concessió de premis i beques.
3. Assistencial: a través dels grups de treball.
4. Comunicació i imatge: a través de les xarxes socials i de la cerca d'activitats que puguin resultar d'interès als socis.

Julio Martínez

Joan A. Schoenenberger

Marta Massanés

President de la Junta

Secretari de la Junta

Secretaria tècnica

Barcelona, 31 de desembre de 2014